

Hådyr Kjent seilingmerke

Hådyr

– fjellet som snakker til oss

► Hådyr er et av disse merkelige fjellene som **får oss til å ane at de er noe mer enn bare et fjell**. Det er dette som har fått Sigmund Birkeland til å skrive boka «Hådyr».

DALANEKYSTEN

Kystlandskapet mellom Egersund og Flekkefjord er goldt. Det goldeste av de golde kystfjellene heter Hådyr. Det stikker ut fra kyststripa og danner et slags platå som er synlig langt til havs. For hundre år siden begynte folk å kalke tuppen av fjellet, men det har vært seilingsmerke så lenge folk har reist på havet utenfor Dalane.

Viking

Sigmund Birkeland er en lærer fra Egersund med røtter i området ved Hådyr. Slektsgården ligger på Birkeland.

Han kan se den hvite tuppen på Hådyr fra gården. Helt siden han var liten har han kjent dragging mot det mystiske fjellet.

– Det har vært noe magisk med ordet, og en gal tanke vokste fram i meg. Tenk om Hådyr kunne fortelle om alt det spennende som har skjedd rundt her opp gjennom historien.

Nå har tanker blitt ord og ord blitt bok. Birkeland forteller at da isen trakk seg tilbake for 10.000 år siden, vokste det fram et landskap som må ha virket fremmed på de som kom over havet i enkle skinnbåter. Allerede for 9000 år siden var det folk på land ved Hådyr, men de overvintret neppe. Først i vikingtida har vi skriftlige kiler som nevner Hådyr.

– Vi kan med stor sikkerhet si at det har passert store og små flåter med vikingskip forbi Hådyr i hele vikingtida. Våren 1028 seilte Knut den mekti-

ge forbi. Han hadde med seg en skald som omtaler Hådyr. Olav den Hellige seilte forbi Hådyr i 1028 og slo seg til i Egersund havn.

Snorre

Slik beskrives turen i Olav den helliges saga:

*Og kullsvarte skuter
i hardseiling suste
fram over Hådyrs
hav utfor Lista.
Inne på havna
i Egersund
var hele sjøen
full av skip.*

– Sitter vi på Hådyr og ser sørover og nordover vil vi oppdage en kystlinje nesten uten skjærgård. I Harald Hårfages saga advares det om at væreforholdene kan være lunefulle utenfor kysten vår. Det har vært en rekke forlis her i området. Derfor har både losvesenet og redningsselskapet spilt en viktig rolle på strekningen mellom Åna Sira og Egersund.

Uberørt

Sigmund Birkeland forteller at han tror at det har

vært mange forlis ved den golde kyststripa som vi ikke vet om.

– Jeg vet at fiskere har snakket om at det er lumske strømforhold ved Hådyr.

Hådyr ligger en passe spassertur fra veien. Mange mener dette er en av de flotteste fotturene vi har i Dalane.

– Jeg tror grunnen til at folk liker å gå til kystfjellet, er at naturen er så uberørt. Nå har jeg kontaktet Sokndal kommune og bedt om at de to stiene ut til tuppen av fjellet blir merket og skiltet, sier Sigmund Birkeland.

ARNT OLAV KLIPPENBERG

arnt.olav.klippenberg@aftenbladet.no

Tursti til Hådyr

